

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Organizacijų socialinė atsakomybė (OSA) ir etika	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Doc. dr. Raminta Pučėtaitė Kitas (-i):	Ekonomikos ir verslo administravimo fakultetas Saulėtekio al. 9, II rūmai, LT 10222 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Rudens semestras	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Šiuo dalyku siekiama, kad studentai/-ės gebėtų analizuoti ir (iši)vertinti organizacijų ir individų elgesį etiniu aspektu, priimtų vertybėmis grįstus sprendinius ir prisidėtų įgyvendinant Darnaus vystymosi tikslus.

Šiuo dalyku taip pat siekiama ugdyti ir bendrąsias kompetencijas:

- Gebėjimą generuoti idėjas ir teikti kūrybiškus bei inovatyvius problemų sprendimo būdus remiantis viešojo gėrio ir naudos visuomenei principais.
- Gebėjimą bendradarbiauti ir dirbti komandose.
- Gebėjimą savarankiškai planuoti ir organizuoti savo mokymąsi ir darbą.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas/-ė žinos bei supras etines teorijas ir gebės jas taikyti analizuodamas/-a bei vertindamas/-a tarptautinių organizacijų praktikas.	Probleminis dėstymas, diskusija, debatai, filmo analizė ir diskusija, informacijos ir literatūros analizė, probleminių situacijų sprendimas, atvejų analizė, analitinio taikomojo darbo ir pranešimo jo pagrindu rengimas	Dalyvavimas seminaruose (užduočių atlikimas), grupinis analitinis taikomasis darbas ir pranešimas jo pagrindu, egzaminas (atvirojo ir uždarojo tipo užduotys, klausimai)
Studentas/-ė gebės identifikuoti, analizuoti ir kritiškai vertinti rinkodaros etikos aspektus.		
Studentas/-ė gebės komandose generuoti idėjas ir teikti kūrybiškus organizacijos problemų sprendinius, kuriančius teigiamą ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį poveikį globalaus verslo sąlygomis.		
Studentas/-ė gebės įvertinti savo elgesį etinių vertybių ir Darnaus vystymosi tikslų pagrindu, vadovautis jomis savo veikloje.		
Temos	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiškų studijų laikas ir užduotys

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
<p>1. Įvadas į OSA ir etikos dalyką. Pagrindinės sąvokos. Etikos tipologija. Etikos mokslo sąsajos su kitomis disciplinomis (teise, psichologija, etiketu, filosofija etc.). Tarptautinio verslo etikos principai. OSA veiksniai ir raida praktikoje: nuo rizikos valdymo prie bendros/pasidalintos vertės kūrimo. Socialinis verslas kaip atsakingo verslo forma. Socialinio verslo modeliai.</p> <p><i>Seminaras:</i> Etinių problemų tipai. Klasikinės etinės dilemos (pvz., tramvajaus problema) ir jų šiuolaikinių formų (pvz., save vairuojančių automobilių programavimas) sprendimas.</p>	2		2				4	4	<p>Mokslinės literatūros analizė, diskusijos, situacijų analizė</p> <p>Skaitinys: Pučėtaitė, 2015.</p>
<p>2. Verslo etikos sampratų formavimasis: istorinė (Europos) žiūra</p> <p><i>Seminaras:</i> Akademinės ir mokslo tyrimų etikos principai, problemos ir jų prevencijos priemonės. VU akademinės etikos kodekso analizė. Milgramo eksperimento atvejis.</p>	4		2				6	6	<p>Mokslinės literatūros analizė, diskusijos</p> <p>Skaitiniai: McLeod, 2017; VU akademinės etikos kodeksas</p>
<p>3. Moralinė kompetencija kaip etinių problemų prevencijos priemonė. Etikos teorijos ir etinių sprendimų priėmimas organizacijoje.</p> <p><i>Seminaras:</i> probleminių situacijų sprendimas taikant etines teorijas.</p>	2		2				4	8	<p>Mokslinės literatūros, situacijų analizė</p> <p>Skaitiniai: Crane, Matten, 2016, p. 85-134</p>
<p>4. Etinių ir/ar teisinių pažeidimų moralinės neutralizacijos būdai.</p> <p><i>Seminaras:</i> moralinė neutralizacija, organizacijų nusižengimai ir jų prevencijos priemonės.</p>	2		2				4	2	<p>Informacijos analizė, diskusijos, atvejų analizė</p> <p>Skaitinys: Bandura et al., 2002</p>
<p>5. Organizacijų atsakomybės valdymo sistema. Organizacijos sąžiningumas (integralumas). Etiškos organizacijos kultūros</p>	4						4	6	<p>Mokslinės literatūros analizė, diskusijos, atvejo analizė</p> <p>Skaitinys: Premachandra, Filabi,</p>

požymiai, jų ryšys su organizacijų novatoriškumu. Lyderystė ir organizacijų kultūra kaip (ne)etiško organizacijų elgesio veiksniai. Wells Fargo atvejis.								2018	
6. Organizacijų socialinio poveikio matavimas.	2						2	6	Mokslinės literatūros analizė Skaitinys: Maas, Liket, 2011.
7. Etiniai žmogiškųjų išteklių vadybos (ŽIV) aspektai. Etiškos darbo vietos standartai. Pramonės 4.0 iššūkiai ir 5.0 galimybės ŽIV. <i>Seminaras:</i> netiesioginės diskriminacijos formos ir įvairovės vadyba organizacijose.	4		2				6	4	Mokslinės literatūros, atvejo analizė Skaitinys: Lamsa et al., 2012
8. Etiniai rinkodaros aspektai. Etiškas vartojimas kaip organizacijų atsakomybės veiksnys. Dirbtinis intelektas ir jo taikymo rinkodaroje etiniai aspektai.	4						4	4	Filmo peržiūra ir diskusija, pranešimų rengimas, situacijų analizė Skaitinys: Crane, Matten, 2016, p. 338-386
9. Aplinkosaugos etika. <i>Seminaras:</i> suinteresuotųjų vadyba ir bendradarbiavimas tarptautinio verslo kontekste. Botnia atvejis.	4		2				6	8	Mokslinės literatūros ir atvejo analizė, diskusijos Skaitinys: Heikkinen et al., 2013
10. Visuomenės, profesinės, organizacijos ir individo vertybių suderinimas. <i>Seminaras:</i> debatai neteisėto ir/ar neetiško elgesio demaskavimo tema.	4		2				6	6	Informacijos analizė, debatai Skaitinys: E. Snowden: traitor or hero?
11. Socialinio verslo „Verslas ar menas“ problemų sprendinių rengimas, pristatymas, diskusija, grįžtamasis ryšys iš verslo įkūrėjos			2				2	16	Analitinio taikomojo darbo ir pranešimo jo rezultatų pagrindu rengimas, informacijos analizė Skaitinys: Pučėtaitė et al., 2020
Pasiruošimas egzaminui								10	Individualus mokymasis, studijų medžiagos refleksija
Iš viso	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Dalyvavimas seminaruose	20	Semestro metu	Vertinamas seminaro užduočių atlikimas. Pasirengimas kiekvienam seminarui bus vertinamas 1 balu. Galutinis dalyvavimo įvertinimas bus skaičiuojamas semestro pabaigoje, atsižvelgiant į maksimalų seminarų skaičių, kuriuose galėjo dalyvauti studentai/-ės, ir konkretaus studento/-ės dalyvavimą juose.

Atvejo studija ir jos rezultatų pristatymas	40	14 semestro savaitė	<p>Grupinis (4-5 asm.) darbas, kuriame analizuojama organizacijos veikla organizacijų socialinės atsakomybės ir/ar etinių teorijų požiūriu. Atvejo studijoje pateikiamas trumpas organizacijos pristatymas, probleminės ar gerosios praktikos aprašymas, pateikiamas šios praktikos vertinimas studijuotos teorijos pagrindu. Pabaigoje pateikiamos pagrindinės išvados ir analizuotos praktikos tobulinimo kryptys.</p> <p>Darbo apimtis 8-10 p. be priešlapių, Times New Roman 12pt šriftas, 1,5 eil. intervalas. Darbe pagrindžiamas problemos/gerosios praktikos pasirinkimas, pateikiami argumentuoti vertinimai (kodėl praktika vertinama kaip gera ar problemiška), siūlomi mokslinė literatūra grįsti sprendiniai probleminei situacijai ar gerosios praktikos tobulinimo praktikos. Minimalus mokslinės literatūros (ne informacijos) sąrašas – 5 šaltiniai.</p> <p>Vertinami šie aspektai: <u>Identifikuotos problemos analizė ir pasiūlymas verslui (90% bendro įvertinimo):</u> analizė išsami, vertinimas argumentuotas, pagrįstas informacijos ir literatūros šaltiniais, išvados logiškos, atliepančios analizuotos organizacijos kontekstą/poreikius/problemą, pasiūlymai tobulinimui apima etinius ir ekonominius vertės aspektus, atliepia JT Darnaus vystymosi tikslus. <u>Pristatymas (10% bendro įvertinimo):</u> argumentuotas ir aiškus analizės rezultatų pristatymas; auditorijos dėmesio išlaikymas, klausimų valdymas, laiko valdymas, kalbėjimo aiškumas.</p>
Egzaminas	40	Sesijos metu	<p>Egzaminą sudaro atvirojo ir uždarojo tipo klausimai (skirtingo lygio nuo žinių patikrinimo iki situacijos analitinio vertinimo).</p> <p>Uždarojo tipo klausimai vertinami po 0,5 balo, situacijos analizė vertinama 5 balais.</p> <p>Egzaminas laikomas VMA aplinkoje.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
	2021	Edward Snowden: traitor or hero (case study)		https://ethicsunwrapped.utexas.edu/case-study/edward-snowden-traitor-hero
Bandura, A., Caprara, G.V., Zsolnai, L.	2002	Corporate transgressions.	In Zsolnai, L. (ed.) Ethics in the Economy. Oxford, p. 151-164	Bern: Peter Lang
Crane, Matten	2016	Business ethics: Managing corporate citizenship and sustainability in the age of globalization	4 leid.	Oxford University Press
Heikkinen, A., Kujala, J., Lehtimäki, H.	2013	Managing stakeholder dialogue: The case of Botnia in Uruguay	South Asian Journal for Business and	

			Management Cases, 2(1): 25–37.	
Lamsa, A.-M., Jyrkinen, M., Heikkinen, S.	2010	Women in managerial careers. “Why is she getting annoyed with minor issues?” The Nina Case	In Pučėtaitė, R. (sud.) Cases in Organizational Ethics, p. 17-22	Vilnius: VUKHF
Maas, K., Liket. K.	2011	Social Impact Measurement: Classification of Methods	In Environmental management accounting and supply chain management, p. 171-202	
McLeod, S. A	2017	The Milgram shock experiment.		https://www.simplypsychology.org/milgram.html
Premachandra, B., Filabi, A.	2018	Under pressure: Wells Fargo, misconduct, leadership and culture		https://www.ethicalsystems.org/wp-content/uploads/2013/07/files_WellsFargoCaseStudy_EthSystems_May2018FINAL.pdf
Pučėtaitė, R.	2015	Organizacijų etikos samprata ir jos efektyvumo prielaidos.	In Pučėtaitė, R. et al. Organizacijų etika, novatoriškumas ir darniosios inovacijos, p. 24-40.	Vilnius: Akademine leidyba
Pučėtaitė, R., Novelskaitė, A., Pušinaitė-Gelgotė, R.	2020	Business or Art: A Social Enterprise Case Study		https://issuu.com/verslumas/docs/social_entreprise_business_cases_lt_ee_fin_compres
Papildoma literatūra				
Enderle, G.	2015	Exploring and Conceptualizing International Business Ethics	Journal of Business Ethics, 127 (4): 723-735	
Kalenda, Č.	2007	Ekologinė etika: mokomoji knyga		Vilnius: Rosma
Pučėtaitė R., Novelskaitė A., Pušinaitė R.	2015	Organizacijų etika, novatoriškumas ir darniosios inovacijos		VU Kauno humanitarinis fakultetas
Rusteikienė, A., Pučėtaitė, R.	2015	Socialinis verslas kaip darniųjų inovacijų kūrimo laukas	In Pučėtaitė, R. et al. Organizacijų etika, novatoriškumas ir darniosios inovacijos, p. 148-163.	Vilnius: Akademine leidyba
Shaw, W.H. and Barry, V.	2010	Moral Issues in Business	11 leid.	Belmont: Wadsworth Cengage Learning